

Skrivning i historia, delkurs 2 – HISA24, HISA34 och ÄHID01

2024-11-01

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvarsvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. När växte stadsstaterna fram? Hur stora var de? Hur geografiskt omfattande var deras kolonisationsverksamhet (ge gärna exempel)? Jämför särskilt utvecklingen i Athen och andra städer och förklara skillnaderna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system? Och framför allt: varför gick stadsstaterna till slut under?

(2) Redogör för länderna kring Indiska oceanen – både de afrikanska och de asiatiska – fram till 1300-talet e.Kr., sett mot bakgrund av demografi, ekonomi, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen vid de olika kusterna med varandra. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Vilken roll spelade havet för kulturmöten? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänskulturella historien. Observera att fokus i frågan ligger på kuststäder och kustriken, inte på huvudsakligen inlandsbaserade politiska strukturer.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i Sverige från 800-talet till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt och kortfattat för de stora dragen i den europeiska agrarekonomins och folkmängdens utveckling från tidig medeltid till 1350 (uppfindingar, innovationer, gods, demografi, etc.).

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vilket folk låg bakom utvecklingen av alfabetet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. fenicierna
- X. araméerna
- 2. sumererna

(6) Han berömde sig av att ha erövrat hela Danmark och Norge och gjort danerna kristna. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Harald Blåtand
- X. Sven Estridsson
- 2. Knut den store

(7) Vad kallades Muhammeds efterträdare som politiska och religiösa ledare? Välj mellan följande alternativ:

- 1. sultaner
- X. kalifer
- 2. emirer

(8) Det romerska riket under medeltiden, med Konstantinopel som huvudstad, är också känt under ett annat namn. Vilket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. sasanidiska riket
- X. visigotiska riket
- 2. bysantinska riket

(9) Henrik IV, Gregorius VII, Milano, Matilda av Canossa, bannlysningar. Vilken konflikt avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. investiturstriden
- X. ikonoklasmen
- 2. hundraårskriget

Omskrivning i historia, delkurs 2 – HISA24, HISA34, ÄHID01

2024-11-29

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvensvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med anonymkoden ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Ge exempel på skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna. Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Det karolingiska imperiet uppstod på 700-talet, det tysk-romerska på 900-talet. Båda kom att fungera som västeuropeiska stormakter, vilka utövade ett omfattande inflytande över såväl de egna länderna som grannländerna. Redogör för de båda imperiernas historia och jämför dem med varandra. Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för Afrikas politiska och allmänskulturella utveckling från Kristi födelse till 1300-talet. Koncentrera er på utvecklingen söder om Sahara (Nordafrika ingår alltså *inte* i frågan).

(4) Redogör översiktligt för Danmarks historia från ca 900 till ca 1350.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(6) De levde i Irak under bronsåldern, byggde upp flera imperier och hade en lagstiftare vid namn Hammurabi. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. elamiter
- 2. babylonier

(7) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

- 1. ostrakisering
- X. exkommunikation
- 2. haruspicer

(8) De var muslimer, härskade från Damaskus och var en jordklotets mäktigaste familjer under decennierna kring år 700. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. abbasider
- X. fatimider
- 2. umayyader

(9) Karl Martell, Pippin den lille, Karl den store och Ludvig den fromme. Vilken familj tänker vi på? Välj mellan följande alternativ:

- 1. agilolfingerna
- X. ottonerna
- 2. karolingerna

(10) I vilken stad residerade den mäktigaste ärkebiskopen i det medeltida Norden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Lund
- X. Uppsala
- 2. Nidaros

Skrivning i HISA24 + ÄHID01: Forntiden, antiken och medeltiden, tiden fram till 1350

2024-03-15, 14:00 – 19:00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvensvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för det romerska rikets historia från 500-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på vilka politiska styrelseskick som uppstod och efterträdde varandra, hur de erövrade landområdena administrerades och kontrollerades och hur romarna hanterade interna sociala och politiska problem (slavuppror, proletärer, inbördeskrig, etcetera). Ge exempel på kriser, krig och politiska vägval, men lägg också vikt vid kulturella och religiösa aspekter. OBS: frågan skall *inte* innehålla en redogörelse för imperiets fall i väster.

(2) Jämför Tysklands och Frankrikes historia från ca 900 till ca 1350. Likheter och skillnader? Hur utvecklades kungarnas, kyrkans och de adliga skiktens maktställning? Hur påverkade de båda länderna övriga Europa politiskt, ekonomiskt och kulturellt? Lägg särskild tonvikt vid de politiska kriser som Tyskland och Frankrike drabbades av. Varför uppstod de? Hur försökte härskarna lösa konflikterna?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i Sverige från 800-talet till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för Afrikas politiska och allmänskulturella utveckling från Kristi födelse till 1300-talet. Koncentrera er på utvecklingen söder om Sahara.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vilket folk låg bakom utvecklingen av alfabetet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. fenicierna
- X. araméerna
- 2. sumererna

(6) När utbröt investiturstriden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. 900-talet
- X. 1000-talet
- 2. 1100-talet

(7) Han härskade i Babylonien på 1700-talet f.Kr. och gick till historien som en stor lagstiftare. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Hammurabi
- X. Sargon
- 2. Assurbanipal

(8) Vilket folk dominerade nuvarande Italien på 600- och 700-talen e.Kr.? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(9) Här samlades antikens lärde under hellenismen, och här gjordes banbrytande vetenskapliga framsteg. Stadens bibliotek var legendariskt. Vilken ort avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Rom
- X. Karthago
- 2. Alexandria

Omskrivning i HISA24 + HISA34: Forntiden, antiken och medeltiden, tiden fram till 1350

2024-04-17, 08:00 – 13:00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvensvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för Västeuropas historia 500-1350 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.) och basnäringar. När sker uppgångar och nedgångar? Känner vi till orsaker? Vilka blev de sociala konsekvenserna av utvecklingen? Observera: i detta svar är den strikt politiska utvecklingen (kungar, krig, etc.) *inte* av central betydelse. Koncentrera er på de stora sociala och ekonomiska linjerna.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i Tyskland från 800-talet till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för Östasiens politiska och allmänskulturella utveckling från 200-talet f.Kr. till 1300-talet.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) I vilken forntida högkultur arbetade satraper som provinsguvernörer? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Nya rikets Egypten
- X. Den akemenidiska perserriket
- 2. Babylonien under Hammurabi

(6) Vilket folk dominerade nuvarande Italien på 600-talet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. burgunder
- X. visigoter
- 2. langobarder

(7) År 1066 stod slaget vid Hastings. Vilket folk erövrade därmed England?

- 1. danskarna
- X. normanderna
- 2. saxarna

(8) En av islams största dynastier var den umayyadiska. Vad hette umayyadernas huvudstad? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Kairo
- X. Isfahan
- 2. Damaskus

(9) Han härskade på Jylland under andra hälften av 900-talet och erövrade – enligt vad han själv påstod – hela Danmark och Norge. Vad kallar vi honom? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Sven Tveskägg
- X. Harald Blåtand
- 2. Erik Segersäll

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs 2

2024-08-21, 09:00 – 14:00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovan angivna sidantalerna löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvarvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Det karolingiska imperiets uppkomst räknas som en avgörande händelse i västeuropeisk medeltidshistoria. Redogör för väldets uppkomst, utveckling och nedgång, med tonvikten vid de bakomliggande faktorerna, den politiska kulturen och de långsiktiga konsekvenserna. Var uppmärksam på de ideologiska och ekonomiska grunderna för dynastins expansion.

(2) Hur och när utvecklades Sverige till ett rike? Varifrån kom impulserna? Vilka individer och grupper spelade nyckelroller? Redogör för huvuddragen i den process varigenom småriken och hövdingadömen enades till ett kungarike.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i Afrika söder om Sahara före 1350. Vilken riken och kulturkomplex blomstrade?

(4) Det första triumviratets historia är ett typiskt exempel på utvecklingen i romerska riket under den krisdrabbade senrepubliken. Redogör för de inblandade parterna och deras historia.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Under 1000-talets andra hälft erövrade en turkisk dynasti en betydande del av Mellanöstern och grundade en stormakt. Vad kallades erövrarna? Välj mellan följande alternativ:

- 1. samanider
- X. seljuquer
- 2. osmaner

(6) Han härskade i Babylonien på 1700-talet f.Kr. och gick till historien som en stor lagstiftare. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Hammurabi
- X. Sargon
- 2. Assurbanipal

(7) På 1100- och 1200-talen dominerades det sydöstasiatiska fastlandet av khmerfolkets stormakt. Vad hette huvudstaden?

- 1. Pagan
- X. Borobudur
- 2. Angkor

(8) Han var en dansk kung som övergick till kristendomen, stred mot tyskarna och upprättade ett överhöghetsvälde i Norge. Hans namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Harald Blåtand
- X. Valdemar Sejr
- 2. Sven Estridsen

(9) Försäljning av kyrkliga ämbeten var ett utbrett missbruk under medeltiden, något som hårt kritiserades från flera håll. Vad kallas företeelsen?

- 1. simoni
- X. stylitism
- 2. celibat

Skrivning i historia, delkurs 2

2023-03-17

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är anpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp till det eftersträvarsvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Jämför Egypten, Mesopotamien, Kina och andra forntida högkulturer till och med 500-talet f.Kr. (dvs., frågan handlar *inte* om historien *efter* 500 f.Kr.). Fokusera på hur städer och riken utvecklades, deras geografiska omfång och deras politiska regimer. Vilken ekonomi bar upp rikena? Vilka politiska och religiösa kulturer uppstod? Berätta om kriser, allmänpolitiska förändringar och hot från främmande makter. Var särskilt uppmärksam på betydelsen av kulturmöten.

(2) Redogör för de tre skandinaviska rikenas samhälleliga och politiska utveckling från vikingatiden till digerdöden, mot bakgrund av demografi, basnäringar, religion och politiska förändringar. Vilka riken – bygderiken, hövdingadömen, kungariken, etcetera – växte fram? Hur påverkades de av varandra? Vilken betydelse hade enskilda individer som Harald Blåtand, Olav Haraldsson och Birger jarl?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för de sydasiatiska (inkl. sydöstasiatiska) civilisationskomplexen och rikena från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet. Begränsa svaret till området *öster* om dagens Iran.

(4) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i dagens Frankrike från 700-talet till 1300-talet.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De levde vid libanesiska kusten, uppfann alfabetet, dominerade Medelhavets sjöväga kommers och grundade Karthago, Palermo och Cádiz. Vilket folk avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. babylonierna
- X. fenicierna
- 2. hettiterna

(6) Dynastin härskade i Kina mellan 900-talet och 1200-talet, hade stora problem med grannarna i norr men uppnådde i gengäld en storartad ekonomisk och kulturell blomstring i söder. Vad hette dynastin? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Zhou
- X. Wei
- 2. Song

(7) Här härskade umayyaderna på 600- och 700-talen, och hit kanaliserades det växande kalifatets rikedomar. Även efter att Bagdad blivit nytt kalifsäte förblev den här staden en av den islamiska kulturkretsens viktigaste, och än idag är den huvudstad i ett land. Vilken stad avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Damaskus
- X. Amman
- 2. Kairo

(8) Vilket folk erövrade nuvarande Spanien under folkvandringstiden men besegrades av muslimerna på 710-talet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(9) Storfurstar, bojarer, ortodox kristendom, splittring i stadsbaserade riken samt hög- och senmedeltida tatarvälde. Vilket landområde avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Baltikum
- X. Ungern
- 2. Ryssland

Omskrivning i historia, delkurs 2

2023-04-21

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp till det eftersträvarsvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

- (1) Redogör för det antika Grekland från 2000-talet till 300-talet f.Kr. Fokusera på de olika högkulturerna under forntiden och antiken, med tonvikt på hur städer och riken utvecklades, deras geografiska omgång och deras politiska regimer. Berätta om kriser, allmänpolitiska förändringar och hot från främmande makter. Var också uppmärksam på den kulturella utvecklingen.
- (2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i det kontinentala Europa mellan ca 600 och ca 1250. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Ta konkreta exempel från England, Frankrike och Tyskland.

Korta frågor:

- (3) Redogör översiktligt för kulturkretsarna i Afrika söder om Sahara (dvs. inte Nordafrika) från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet.
- (4) Redogör översiktligt för Sveriges historia från ca 1000 till ca 1350. Fokusera på riksbildningen.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De uppfann kilskriften, levde i stadsstater, uppförde tempelpyramider som kallas ziqqurat och berättade historier om en stor översvämning. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. sumerer
- 2. fenicier

(6) Den romerska kejsarna Diocletianus och Konstantin byggde upp ett politiskt system, som vi känner under en speciell term. Vilken? Välj mellan följande alternativ:

- 1. dominatet
- X. principatet
- 2. duumviratet

(7) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

- 1. ostrakisering
- X. exkommunikation
- 2. haruspiciering

(8) Karl Martell, Pippin den lille, Karl den store och Ludvig den fromme. Vilken familj tänker vi på? Välj mellan följande alternativ:

- 1. agilolfingerna
- X. ottonerna
- 2. karolingerna

(9) I vilken stad residerade den mäktigaste ärkebiskopen i det medeltida Norden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Lund
- X. Uppsala
- 2. Nidaros

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs 2

2023-08-16

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp till det eftersträvarsvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturens utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 400 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för de tre skandinaviska rikernas samhälleliga och politiska utveckling från vikingatiden till digerdöden, mot bakgrund av demografi, basnäringar, religion och politiska förändringar. Vilka riken – bygderiken, hövdingadömen, kungariken, etcetera – växte fram? Hur påverkades de av varandra? Vilken betydelse hade enskilda individer som Harald Blåtand, Olav Haraldsson och Birger jarl?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den islamiska världens politiska och allmänskulturella utveckling från 600-talet till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för det bysantinska rikets historia från ca 500 till ca 1300.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Den babyloniske härskaren Hammurabi har gått till historien för två saker. Det ena är det stora imperium som han byggde upp i Mesopotamien. Vad är det andra? Välj mellan följande alternativ:

- 1. sin lagstiftning
- X. sin konstbevaktningsreform
- 2. sin uppfinning av den hästdragna stridsvagnen

(6) Här samlades antikens lärde under hellenismen, och här gjordes banbrytande vetenskapliga framsteg. Stadens bibliotek var legendariskt. Vilken ort avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Rom
- X. Karthago
- 2. Alexandria

(7) Detta afrikanska rike vid floden Niger specialiserade sig på transithandel med varor som guld och salt, och det uppnådde en blomstring på 1300-talet. Vad hette det? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Aksum
- X. Mali
- 2. Kilwa

(8) Dessa högmedeltida tyska ämbetsmän residerade på kungliga palats, där de kontrollerade jordegendomar och fungerade som härskarens förlängda armar gentemot hertigarna. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. pfalzgrevar
- X. gastalder
- 2. seneskalkar

(9) Norge expanderade i mitten av 1200-talet på Nordatlanten och lade under sig två nya territorier. Vilka? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Isle of Man och Ulster
- X. Irland och Färöarna
- 2. Island och Grönland

Skrivning i historia, delkurs 2

2022-10-28

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalerna löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträfvansvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för det antika Grekland från 2000-talet till 300-talet f.Kr. Fokusera på de olika högkulturerna under forntiden och antiken, med tonvikt på hur städer och riken utvecklades, deras geografiska omgång och deras politiska regimer. Berätta om kriser, allmänpolitiska förändringar och hot från främmande makter. Var också uppmärksam på den kulturella utvecklingen.

(2) Redogör för de tre skandinaviska rikenas samhälleliga och politiska utveckling från vikingatiden till digerdöden, mot bakgrund av demografi, basnäringar, religion och politiska förändringar. Vilka riken – bygderiken, hövdingadömen, kungariken, etcetera – växte fram? Hur påverkades de av varandra? Vilken betydelse hade enskilda individer som Harald Blåtand, Olav Haraldsson och Birger jarl?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för de afrikanska civilisationskomplexen och rikena från antiken till 1300-talet. Begränsa svaret till Afrika *söder om* länderna vid Medelhavet.

(4) Redogör översiktligt för det tysk-romerska rikets utveckling från 900-talet till 1300-talet.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De levde vid libanesiska kusten, uppfann alfabetet, dominerade Medelhavets sjöväga kommers och grundade Karthago, Palermo och Cádiz. Vilket folk avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. babylonierna
- X. fenicierna
- 2. hettiterna

(6) Dynastin härskade i Kina mellan 600-talet och 900-talet, erövrade en stor del av Centralasien och var förhållandevis öppen och tolerant mot utländska köpmän och missionärer. Vad hette dynastin? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Qin
- X. Han
- 2. Tang

(7) Den ersatte Damaskus som kalifatets huvudstad och var en av världens största politiska, ekonomiska och kulturella metropoler under abbasidernas storhetstid. Vilken stad avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Bagdad
- X. Tabriz
- 2. Kairo

(8) Vilket folk dominerade nuvarande Italien mellan 500-talet och 700-talet e.Kr.? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(9) Hagia Sofia, väringagardet, grekiska kejsare och ortodox kristendom. Vilket imperium avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Karolingiska imperiet
- X. Bysantinska riket
- 2. Kievrus

Omskrivning i historia, delkurs 2

2022-04-22

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvarsvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för den grekiska världens historia från minoisk tid till hellenismen. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka kulturkomplex uppstod och gick under? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Vilka källor har vi till de historiska förloppen? I vilken mån har arkeologi och historia korsbefruktat varandra i forskningen?

(2) Det karolingiska imperiet uppstod på 700-talet, det tysk-romerska på 900-talet. Båda kom att fungera som västeuropeiska stormakter, vilka utövade ett omfattande inflytande över såväl de egna länderna som grannländerna. Redogör för de båda imperiernas historia och jämför dem med varandra. Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för Afrikas politiska och allmänskulturella utveckling från Kristi födelse till 1300-talet. Koncentrera er på utvecklingen söder om Sahara.

(4) Redogör översiktligt för Norges historia från ca 900 till ca 1350.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De uppfann kilskriften, levde i stadsstater, uppförde tempelpyramider som kallas ziqqurat och berättade historier om en stor översvämning. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. sumerer
- 2. fenicier

(6) Den romerska kejsarna Diocletianus och Konstantin byggde upp ett politiskt system, som vi känner under en speciell term. Vilken? Välj mellan följande alternativ:

- 1. dominatet
- X. principatet
- 2. duumviratet

(7) Staden var huvudstad i det abbasidiska kalifatet och upplevde på 700- och 800-talen en enastående kulturell och ekonomisk storhetstid. Vad heter staden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Damaskus
- X. Kairouan
- 2. Bagdad

(8) Ett av få årtal som brukar räknas som obligatoriskt i listor över vad som är att betrakta som allmänbildning är 1066, då Vilhelm Erövraren segrade vid Hastings och erövrade England. Varifrån kom Vilhelm? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Normandie
- X. Anjou
- 2. Bretagne

(9) Yap, Nan Madol, Pohnpei, Lelu, Kosrae och Sau Deleurdynastin. Vilken kulturkrets? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Andinska kulturkretsen
- X. Mikronesien
- 2. Östasien

Skrivning i historia, delkurs 2

2022-03-18

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträfvansvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

- (1) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten stadsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.
- (2) Jämför de öst- och sydasiatiska kulturkretsarna från Kristi födelse till ca 1300 mot bakgrund av demografi, basnäringar, religion och politisk utveckling. Vilka stormakter växte fram, och hur påverkade de omlandet? Vilken betydelse spelade de geografiska och infrastrukturella förutsättningarna för respektive kultursfär? Vilken betydelse hade jordbruksresurser respektive handel för härskarna?

Korta frågor:

- (3) Redogör översiktligt för den athenska demokratin på 400- och 300-talen f.Kr.
- (4) Redogör översiktligt för det svenska rikets framväxt från omkring år 1000 till början av 1300-talet.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Det blomstrade i mellersta Mesopotamien under brons- och järnåldern, krigade mot Assyrien, gjorde sig känt för en epokgörande lagstiftning på 1700-talet f.Kr. och gick slutligen under i mitten av 500-talet f.Kr. Vad hette riket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Babylonien
- X. Akkad
- 2. Elam

(6) Han enade Kina till ett kejsardöme, lät bygga en stor mur mot norr, gjorde sig ökänd som bokbrännare och begravdes i en jättegrav omgiven av en armé av terrakottasoldater. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Wu Zetian
- X. Zhu Yuanzhang
- 2. Shi Huangdi

(7) Vad kallades Muhammeds efterträdare som politiska och religiösa ledare? Välj mellan följande alternativ:

- 1. sultaner
- X. kalifer
- 2. emirer

(8) Vilket folk dominerade nuvarande Spanien på 500- och 600-talen e.Kr.? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(9) Henrik I, Otto den store, investiturstriden, romanska kyrkor och pfalzgrevar. Vilket imperium avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Karolingiska imperiet
- X. Bysantinska riket
- 2. Tysk-romerska imperiet

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs 2

2022-08-17

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalen löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvarvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 400 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för Sydöstasiens politiska och allmänskulturella utveckling från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för vikingatidens historia. Vilka historiska element har vi sammanfattat med beteckningen vikingatid? Vilken betydelse har epoken haft?

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(6) De levde i Irak under bronsåldern, byggde upp flera imperier och hade en lagstiftare vid namn Hammurabi. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. elamiter
- 2. babylonier

(7) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

- 1. ostrakisering
- X. exkommunikation
- 2. haruspicer

(8) De var muslimer, härskade från Damaskus och var en jordklotets mäktigaste familjer under 600- och 700-talen. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. abbasider
- X. fatimider
- 2. umayyader

(9) Karl Martell, Pippin den lille, Karl den store och Ludvig den fromme. Vilken familj tänker vi på? Välj mellan följande alternativ:

- 1. agilolfingerna
- X. ottonerna
- 2. karolingerna

(10) I vilken stad residerade den mäktigaste ärkebiskopen i det medeltida Norden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Lund
- X. Uppsala
- 2. Nidaros

Omskrivning i historia, delkurs 2

2022-12-02

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ. Observera att svarens längd är avpassade efter frågornas svårighetsgrad; om ni skriver betydligt mindre än de ovangivna sidantalerna löper ni stor risk att inte nå upp i det eftersträvarsvärda poängantalet.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 400 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för Sydöstasiens politiska och allmänkulturella utveckling från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för Danmarks historia från ca 900 till ca 1350.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De uppfann kilskriften, levde i stadsstater, uppförde tempelpyramider som kallas ziqqurat och berättade historier om en stor översvämning. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. sumerer
- 2. fenicier

(6) Den romerska kejsarna Diocletianus och Konstantin byggde upp ett politiskt system, som vi känner under en speciell term. Vilken? Välj mellan följande alternativ:

- 1. dominatet
- X. principatet
- 2. duumviratet

(7) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

- 1. ostrakisering
- X. exkommunikation
- 2. haruspiciering

(8) Karl Martell, Pippin den lille, Karl den store och Ludvig den fromme. Vilken familj tänker vi på? Välj mellan följande alternativ:

- 1. agilolfingerna
- X. ottonerna
- 2. karolingerna

(9) I vilken stad residerade den mäktigaste ärkebiskopen i det medeltida Norden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Lund
- X. Uppsala
- 2. Nidaros

Skrivning i historia, HISA24/HISA35/ÄHID01 delkurs 2

Skrivningstid: 2021-10-29 kl 08:00 – 13:00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga. Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Du skriver ditt namn på dokumentet. Senast kl. 13.00 ska du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. Du e-postar din skrivna tenta som bifogad fil (word *eller* pdf) till läraren Dick Harrison och till vår Urkundsadress.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se

Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.urkund.se.

Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för det antika Greklands historia från uppkomsten av den minoiska kulturen till inlemmandet i det romerska imperiet. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka civilisationskomplex uppstod och gick under? Vilka städer och riken var särskilt betydelsefulla? Vilka faktorer påverkade utvecklingen?

(2) Redogör översiktligt för det västromerska rikets fall och uppkomsten av nya politiska enheter – kungariken, hertigdömen, etc. – under perioden från 400-talet till 800-talet. Vilka sociala och ekonomiska processer ägde rum? Hur förändrades förutsättningarna för maktutövning? Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur.

(3) Redogör för den islamiska kulturkretsens utveckling till 1300-talet, sett mot bakgrund av demografi, ekonomi, religiösa förändringar, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen i de olika regionerna med varandra. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Varför splittrades kulturkretsen från att ha utgjort ett imperium till att bestå av ett flertal riken, ofta under kortlivade dynastier?

(4) Redogör för det svenska rikets uppkomst och utveckling fram till 1350. Hur och varför växte det fram och fick de gränser det fick? Vilken roll spelade kyrkan? Hur starka var de enskilda landskapen och stormännen i förhållande till kungamakten? Hur förändrades kungamaktens position? Jämför med utvecklingen i övriga Europa.

Omskrivning i historia, delkurs 2
Kurs: HIS A24, HIS A34, ÅHID 01

Datum: fredagen den 3 december 2021, kl. 8–13
Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga.

Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Ditt namn måste skrivas på dokumentet. Senast kl. 13.00 skall du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. När du är färdig e-postar du din skrivna och namnförsedda tenta som bifogad fil (word eller pdf) till läraren Dick Harrison och till vår Urkundsadress.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se.
Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.urkund.se.

Ange ”tenta Forntid” i ämnesraden. Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågor:

- (1) Det romerska riket är ett av våra bäst kända exempel på hur en stormakt uppstår, blomstrar och förändras. Redogör för de stora dragen i denna historia, från det att Rom var en samling byar vid Tibern på 700-talet f.Kr. till senantiken (ej längre än till ca 500 e.Kr.). Hur kontrollerades samhället? Hur försvarades det? Vilka krafter och vilka kulturer bar upp imperiet? Ideologier och hotbilder?, osv.
- (2) Redogör för de europeiska ”stormakterna” från ca 750 till ca 1350. Hur byggdes de upp/vidmakthölls? Vilka strukturella svagheter hade de? Vilka typer av fiender? (**OBS:** svaret skall innehålla kronologisk bestämning i form av sekel och decennier, men jag kräver inte att ni kan exakta årtal eller namnen på andra än de allra viktigaste regenterna).
- (3) Den islamiska kulturkretsens uppkomst och utbredning ledde till att Medelhavsvärldens kulturella enhet rubbades, med följdverkningar in i modern tid. Redogör översiktligt för konsekvenserna vid Medelhavets kuster från ca 640 till 900. Hur utvecklades politiken, stormaktssystemet, ekonomin och kulturen i stort? Observera att frågan även gäller den kristna delen av Medelhavsvärlden, i synnerhet det bysantinska riket.
- (4) Såväl för antikens som medeltidens räkning vet vi åtskilligt om Europas städer. Det är uppenbart att städernas framväxt och funktioner skilde sig på betydande vis epokerna emellan. Redogör översiktligt för urbaniseringsprocesserna – ursprung, utveckling, stadsbild och stadsplan, befolkning, yrkesgrupper, demografisk storlek, städernas politiska ställning

gentemot omvärlden, osv. Jämför utvecklingen av en typisk stad under antiken med utvecklingen av en typisk stad under medeltiden.

Skrivning i historia, HISA24, delkurs 2, Forntiden, antiken och medeltiden, tiden fram till 1350

2021-03-19, 08.00 – 13.00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga frågor skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga. Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Du skriver ditt namn på dokumentet. Senast kl. 13.00 ska du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. Du e-postar din skrivna tenta som bifogad fil (word *eller* pdf) till läraren Dick Harrison och till nedan angiven urkundsadress. Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se

Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.arkund.se.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för Främre Orientens (dvs. Egypten samt Västasien från Turkiet till Iran) historia från uppkomsten av jordbruk under stenåldern till 500-talet f.Kr. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka civilisationskomplex uppstod och gick under? Vilka folk var verksamma? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Ge exempel på hur kulturmöten förändrade historiens gång.

(2) Redogör översiktligt för det västromerska rikets fall och uppkomsten av nya politiska enheter – kungariket, hertigdömet, etc. – under perioden från 400-talet till 800-talet. Vilka sociala och ekonomiska processer ägde rum? Hur förändrades förutsättningarna för maktutövning? Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur.

(3) Redogör för länderna kring Indiska oceanen fram till 1300 e.Kr., sett mot bakgrund av demografi, ekonomi, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen vid de olika kusterna med varandra. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Vilken roll spelade havet för kulturmöten? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänskulturella historien.

(4) Redogör för de europeiska städernas utveckling under medeltiden. Varför växte de fram? När grundades de? Hur många människor bodde i dem, och vad sysslade de med? Vilken roll spelade kyrkan och kungamakten för städernas utveckling? Hur viktigt var handel och hantverk? Ge konkreta exempel och jämför utvecklingen i Norden med utvecklingen i övriga Europa.

Omtentamen i historia, HISA24, delkurs 2, Forntiden, antiken och medeltiden, tiden fram till 1350

2021-04-16, 08.00 – 13.00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga frågor skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga. Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt. Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Du skriver ditt namn på dokumentet. Senast kl. 13.00 ska du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. Du e-postar din skrivna tenta som bifogad fil (word *eller* pdf) till läraren Dick Harrison och till nedan angiven urkundsadress. Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se

Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.urkund.se.

Essäfrågor:

- (1) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – storlek, politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. Jämför särskilt utvecklingen i Athen och Sparta och förklara skillnaderna mellan de båda staterna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system?
- (2) Jämför Tysklands och Frankrikes historia från ca 800 till ca 1350. Likheter och skillnader? Hur utvecklades kungarnas, kyrkans och de adliga skiktens maktställning? Hur påverkade de båda länderna övriga Europa politiskt, ekonomiskt och kulturellt? Lägg särskild tonvikt vid de politiska kriser som Tyskland och Frankrike drabbades av. Varför uppstod de? Hur försökte härskarna lösa konflikterna?
- (3) Redogör för Östasiens historia 600–1300 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.), kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen i Kina med utvecklingen i Japan och andra länder i regionen. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Hur styrdes rikena internt, och hur hanterade härskarna yttre hot? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänkulturella historien.
- (4) Redogör för framväxten av de tre nordiska kungarikena Sverige, Norge och Danmark från 900-talet till 1300-talet. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen till framväxten av riken och stormakter i övriga Västeuropa?

Omtentamen i historia, HISA24, delkurs 2, Forntiden, antiken och medeltiden, tiden fram till 1350

2021-08-17, 09.00 – 15.00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga frågor skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga. Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt. Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Du skriver ditt namn på dokumentet. Senast kl. 15.00 ska du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. Du e-postar din skrivna tenta som bifogad fil (word *eller* pdf) till läraren Dick Harrison och till nedan angiven urkundsadress. Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se

Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.arkund.se.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för Främre Orientens (dvs. Egypten samt Västasien från Turkiet till Iran) historia från uppkomsten av jordbruk under stenåldern till 500-talet f.Kr. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka civilisationskomplex uppstod och gick under? Vilka folk var verksamma? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Ge exempel på hur kulturmöten förändrade historiens gång.

(2) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten statsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.

(3) Redogör för hela den islamiska världens historia 600–1300 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.), religiös utveckling, politik, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen mellan olika länder i regionen och berätta om hur den islamiska religionen och kulturen successivt spreds åt olika väderstreck.

(4) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Skrivning i historia, HISA24/HISA34/ÄHID01 delkurs 2

Skrivningstid: 2020-10-30 kl 14:00 – 19:00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga. Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara *rättstavade*.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Du skriver ditt namn på dokumentet. Senast kl. 19.00 ska du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. Du e-postar din skrivna tenta som bifogad fil (word *eller* pdf) till läraren Dick Harrison och till vår Urkundsadress.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se

Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.urkund.se.

Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågor:

- (1) Redogör översiktligt för det romerska rikets historia från begynnelsen på 700-talet och 600-talet f.Kr. till 400-talet e.Kr. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Lägg särskild tonvikt vid följande frågor: Hur stort blev riket? Vilka element bidrog till rikets uppbyggnad och blomstring? Hur, och varför, genomgick imperiet en omfattande förändring på 200- och 300-talen e.Kr.?
- (2) Det karolingiska imperiet uppstod på 700-talet, det tysk-romerska på 900-talet. Båda kom att fungera som västeuropeiska stormakter, vilka utövade ett omfattande inflytande över såväl de egna länderna som grannländerna. Redogör för de båda imperiernas historia och jämför dem med varandra. Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur.
- (3) Redogör för Afrikas historia fram till 1300 e.Kr., sett mot bakgrund av demografi, ekonomi, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen norr och söder om Sahara. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänskulturella historien.
- (4) Redogör för den sociala, ekonomiska och demografiska utvecklingen i Europa mellan 1100-talet och 1300-talets andra hälft. När ökade, respektive minskade, folkmängden? Varför skedde förändringarna? Vilken roll spelade jordbruket och godsekonomin? Vilka kriser uppstod, och hur försökte man lösa dem? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Omtentamen i historia, HISA24/HISA34/ÄHID01 delkurs 2

Skrivningstid: 2020-12-04 kl 08:00 – 13:00

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga. Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara *rättstavad*.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Du skriver tentan på distans. Du skriver ditt namn på dokumentet. Senast kl. 13.00 ska du vara klar. För sent inlämnade tentamina rättas inte. Du e-postar din skrivna tenta som bifogad fil (word *eller* pdf) till läraren Dick Harrison och till vår Urkundsadress. Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

E-postadress för tentamensinlämning: dick.harrison@hist.lu.se

Urkundsadress: mikael.ottosson.lu@analys.arkund.se.

Observera att ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågor:

- (1) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – storlek, politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. Jämför särskilt utvecklingen i Athen och Sparta och förklara skillnaderna mellan de båda staterna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system?
- (2) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten stadsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.
- (3) Redogör för Östasiens historia 600–1300 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.), kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen i Kina med utvecklingen i Japan och andra länder i regionen. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Hur styrdes rikena internt, och hur hanterade härskarna yttre hot? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänskulturella historien.
- (4) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Skrivning i historia, delkurs 2 HISA24 Forntiden, antiken och medeltiden

2020-04-17

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga.

Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Skriv ditt namn på din tenta.

Senast kl. 13.00 e-posta din skrivna tenta som bifogad fil till: dick.harrison@hist.lu.se; anna.wallette.lu@analys.arkund.se.

Ange tenta Forntid i ämnesraden.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för Främre Orientens (dvs. Egypten samt Västasien från Turkiet till Iran) historia från uppkomsten av jordbruk under stenåldern till 500-talet f.Kr. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka civilisationskomplex uppstod och gick under? Vilka folk var verksamma? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Ge exempel på hur kulturmöten förändrade historiens gång.

(2) Det karolingiska imperiet uppstod på 700-talet, det tysk-romerska på 900-talet. Båda kom att fungera som västeuropeiska stormakter, vilka utövade ett omfattande inflytande över såväl de egna länderna som grannländerna. Redogör för de båda imperiernas historia och jämför dem med varandra. Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur.

(3) Redogör för Östasiens historia 600–1300 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.), kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen i Kina med utvecklingen i Japan och andra länder i regionen. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Hur styrdes rikena internt, och hur hanterade härskarna yttre hot? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänskulturella historien.

(4) Redogör för framväxten av de svenska, danska och norska rikena mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Omskrivning i historia, delkurs 2 HISA24 Forntiden, antiken och medeltiden

2018-05-22

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga.

Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara *rättstavade*.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Skriv ditt namn på din tenta.

Senast kl. 13.00 e-posta din skrivna tenta som bifogad fil till: dick.harrison@hist.lu.se; anna.wallete.lu@analys.arkund.se.

Ange "tenta Forntid" i ämnesraden.

Essäfrågor:

- (1) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – storlek, politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. Jämför särskilt utvecklingen i Athen och Sparta och förklara skillnaderna mellan de båda staterna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system?
- (2) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten stadsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.
- (3) Redogör för Afrikas historia fram till 1300 e.Kr., sett mot bakgrund av demografi, ekonomi, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen norr och söder om Sahara. Vilka typer av riken skapades? Vad utmärkte dem i förhållande till varandra? Redogör även översiktligt för den religiösa och allmänskulturella historien.
- (4) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs 2 HISA24 Forntiden, antiken och medeltiden

2018-08-17

Examinator: Dick Harrison

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga skall besvaras. Svaren skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga.

Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 60. För att få Godkänt krävs 30 poäng, för Väl Godkänt 45 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Skriv ditt namn på din tenta.

Senast kl. 14.00 e-postar din skrivna tenta som bifogad fil till: dick.harrison@hist.lu.se; anna.wallette.lu@analys.urkund.se.

Ange tenta Forntid i ämnesraden.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för Främre Orientens (dvs. Egypten samt Västasien från Turkiet till Iran) historia från uppkomsten av jordbruk under stenåldern till 500-talet f.Kr. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka civilisationskomplex uppstod och gick under? Vilka folk var verksamma? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Ge exempel på hur kulturmöten förändrade historiens gång.

(2) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten stadsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.

(3) Redogör för hela den islamiska världens historia 600–1300 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.), religiös utveckling, politik, kulturmöten och krig. Jämför utvecklingen mellan olika länder i regionen och berätta om hur den islamiska religionen och kulturen successivt spreds åt olika väderstreck.

(4) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Omskrivning i historia, tentamen, HISA24, HISA34, ÄHID01, delkurs 2: Forntiden, antiken och medeltid: tiden fram till 1350

2019-12-09

Examinator: Sara Ellis Nilsson

Provet består av **två** essäfrågor och **sju** korta frågor. **Samtliga korta frågor** ska besvaras, men bara **EN** essäfråga. Svaret på essäfrågan skall maximeras till *högst* fem A4-sidor per fråga. Svaren på kortfrågorna till *högst* en halv A4-sida per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågan ger som bäst 15 poäng. De korta frågorna ger som bäst 3 poäng var (tillsammans max 21). Maximalt antal poäng blir alltså 36. Gränsen för Godkänt ligger på 18, gränsen för Väl Godkänt på 27 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

NB. Ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågor:

1. Beskriv och problematisera den muslimska expansionen och dess samhällspåverkan från 700-talet och framåt. Visa en tydlig kronologi. Ta med minst 2 geografiska områden i ditt svar. Använd konkreta (historiska) exempel för att belysa samhällspåverkan.
2. Vad brukar forskare lyfta fram som de främsta orsakerna till de historiska förändringar eller den "utveckling" som skedde från ca 900 till ca 1300 i Norden? Diskutera, problematisera och ge konkreta (historiska) exempel.

Korta frågor:

1. Vilka nya samhällsgrupper skapades under uppkomsten av "civilisationer" under forntiden?
2. Vad var "tetrarkin"? Beskriv dess beståndsdelar och förklara hur den påverkade romarrikets framtid?

3. Vilka viktiga livsfilosofier och vetenskapliga upptäckter uppkom på den indiska subkontinenten? Beskriv minst tre av dessa upptäckter.
4. Vilka viktiga förändringar skedde under Handynastin (inklusive tiden under Wang Mang)? Nämn och diskutera minst tre.
5. Vad är "Folkvandringstiden"? Beskriv epoken och problematisera begreppet.
6. Vilka var de olika samhällsklasserna i Norden under vikingatiden? Vilken källa har vi för denna samhällsuppdelning och är den pålitlig?
7. Vad hette den köpmannaorganisation som växte fram i norra Europa under medeltiden? När började organisationens framväxt och vilken betydelse hade den för östersjöregionen?

BONUS kortfråga (1 poäng)

Argumentera för en samhällsföreteelse som förtjänar att tydligare lyftas fram i historieskrivningar inom perioden 5 000 f.v.t. – 1350 e.v.t.

Skrivning i historia, tentamen, HISA24, HISA34, ÄHID01, delkurs 2: Forntiden, antiken och medeltid: tiden fram till 1350

2019-11-01

Examinator: Sara Ellis Nilsson

Provet består av två essäfrågor och sju korta frågor. **Samtliga korta frågor** ska besvaras, men bara **EN** essäfråga. Svaret på essäfrågan skall maximeras till *högst* fem A4-sidor. Svaren på kortfrågorna till *högst* en halv A4-sida per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågan ger som bäst 15 poäng. De korta frågorna ger som bäst 3 poäng var (tillsammans max 21). Maximalt antal poäng blir alltså 36. Gränsen för Godkänt ligger på 18, gränsen för Väl Godkänt på 27 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Ditt rättade tentamenssvar är att anse som en allmän handling, och kan som sådan begäras ut av allmänheten.

Essäfrågor:

1. Beskriv, jämför och diskutera kontinuitet och förändring i kvinnors och mäns livsvillkor under forntiden, antiken och medeltiden i *minst två* geografiska områden (valfria). Tillämpa olika perspektiv och ge konkreta exempel.
2. Hur växte den medeltida (europeiska) statsmakten fram? Lyft fram och beskriv de olika ekonomier som låg bakom. Ge konkreta exempel på dessa.

Korta frågor:

1. Vad kännetecknade de första civilisationerna?
2. Vad betyder begreppet "urbanisering"? Hur påverkade urbanisering livsvillkoren för (en del) kvinnor och män på forntiden men också på t.ex. medeltiden?
3. Vad var det första triumviratet? När bildades detta? Redogör kort för de inblandade.
4. Beskriv (kortfattat) Zhou- och Qindynastins betydelse för det kinesiska samhällets fortsatta utveckling.
5. Vilka "civilisationer" fanns söder om Sahara? Nämn minst 2 av dessa och beskriv hur deras samhällen var uppbyggda före 1350.

6. När var Aztekernas storhetstid? Vilken geografisk spridning hade detta rike och vilka samhällsgrupper fanns? Diskutera också (kort) vilken roll religion, utbildning och skrift spelade.

7. Vad är det medeltida "klosterväsendet"? Vilken roll spelade det i det europeiska medeltida samhället?

BONUS kortfråga (1 poäng)

Argumentera för varför just din favorit historiska personlighet förtjänar en plats i Historien (perioden 5 000 f.v.t. – 1350 e.v.t.).

Uppsamlingstentamen i historia, HISA24, delkurs 2: Forntiden, antiken och medeltid: tiden fram till 1350

2019-08-19

Examinator: Sara Ellis Nilsson

Provet består av två essäfrågor och tio korta frågor. **Samtliga korta frågor** ska besvaras, men bara **EN** essäfråga. Svaret på essäfrågan skall maximeras till *högst* fem A4-sidor per fråga. Svaren på kortfrågorna till *högst* en halv A4-sida per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågan ger som bäst 15 poäng. De korta frågorna ger som bäst 3 poäng var (tillsammans max 21). Maximalt antal poäng blir alltså 36. Gränsen för Godkänt ligger på 18, gränsen för Väl Godkänt på 27 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

- 1) Beskriv och diskutera framväxten av den atenska demokratin samt jämför denna med Spartas statsskick. Vilka avgörande skillnader och likheter fanns? Hos vilka grupper låg makten och hur fördelades den inom det politiska systemet?
- 2) Redogör för och diskutera de övergripande samhällsförändringar som skedde under övergången från vikingatiden till medeltiden i norra Europa. Diskutera hur dessa påverkade nordbornas livsvillkor genom att ange konkreta exempel (minst 3) från olika samhällsaspekter som t.ex. kungamakt, urbanisering, teknik, religion osv.

Korta frågor:

- 1) Beskriv beståndsdelarna av den atenska stadsstatens socialstruktur?
- 2) Vad var "tetrarkin"? Hur påverkade den romarrikets framtid?
- 3) Vilka livsfilosofier uppstod i Kina? Vilken av dessa fick störst genomslag och när?

- 4) Vem var Ban Zhao och när levde hon? Vilken plats hade hon i det kinesiska samhället? Jämför hennes liv med den rådande kvinnoynen i Kina vid den tiden.
- 5) Vilka "civilisationer" Söder om Sahara hade t.ex. dynastier eller andra likheter med de samtida europeiska samhällena under medeltid? Vad var dessa likheter?
- 6) Hur växte den medeltida statsmakten fram? Lyft fram de olika ekonomier som låg bakom.
- 7) Vad brukar forskare lyfta fram som de främsta orsakerna till de förändringar eller utveckling som skedde från ca 900 till ca 1300 i Norden? Varför?

BONUS (1 poäng)

Varför är det viktigt att studera epidemier som Digerdöden?

Omskrivning i historia, tentamen, HISA24, delkurs 2: Forntiden, antiken och medeltid: tiden fram till 1350

2019-04-23

Examinator: Sara Ellis Nilsson

Provet består av två essäfrågor och tio korta frågor. **Samtliga korta frågor** ska besvaras, men bara **EN** essäfråga. Svaret på essäfrågan skall maximeras till *högst* fem A4-sidor per fråga. Svaren på kortfrågorna till *högst* en halv A4-sida per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågan ger som bäst 15 poäng. De korta frågorna ger som bäst 2 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 35. Gränsen för Godkänt ligger på 17, gränsen för Väl Godkänt på 26 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

- 1) Beskriv och diskutera orsakerna till urbanisering under perioden ca 3000 f.v.t – 500 e.v.t. Ge konkreta (historiska) exempel från minst 2 geografiska områden. Visa en tydlig kronologi.
- 2) Beskriv (övergripande) den muslimska expansionen och dess samhällspåverkan från 700-talet och framåt. Visa en tydlig kronologi. Ta med minst 2 geografiska områden i ditt svar. Använd konkreta (historiska) exempel för att belysa samhällspåverkan.

Korta frågor:

- 1) Vad var en "flodkultur" och var fanns dessa?
- 2) Nämn ett par-tre aktörer som var avgörande för framväxten av den atenska demokratin. Beskriv också kort varför.
- 3) Vad och när var 'Pax Romana'? Till vilken del stämmer denna etikett?
- 4) Vilka viktiga livsfilosofier och vetenskapliga upptäckter uppkom på den indiska subkontinenten? Beskriv dessa kort.
- 5) Hur räknade man tiden i Kina? När börjar historieräkningen där?

- 6) Vad var Abbasidkalifatet? I vilka geografiska områden fanns det? När hade det sin storhetstid?
- 7) Beskriv ett par exempel på handels- och kommunikationsförbindelser med Afrika (söder om Sahara). Vem och hur?
- 8) När var Aztekernas storhetstid? Vilken geografisk spridning hade detta rike och vilka samhällsgrupper fanns?
- 9) Hur skiljde sig Island från de övriga nordiska samhällena fram tills 1262? Vad hände då?
- 10) När och i vilken stad inrättades det första nordiska ärkebiskopsdömet? Vilka följder fick detta för Norden?

BONUS (1 poäng)

Problematisera begreppet "medeltiden". Vad innebär detta begrepp i Norden kontra kontinenten?

Skrivning i historia, tentamen, HISA24, delkurs 2: Forntiden, antiken och medeltid: tiden fram till 1350

2019-03-22

Examinator: Sara Ellis Nilsson

Provet består av två essäfrågor och tio korta frågor. **Samtliga korta frågor** ska besvaras, men bara **EN** essäfråga. Svaret på essäfrågan skall maximeras till *högst* fem A4-sidor per fråga. Svaren på kortfrågorna till *högst* en halv A4-sida per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågan ger som bäst 15 poäng. De korta frågorna ger som bäst 2 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 35. Gränsen för Godkänt ligger på 17, gränsen för Väl Godkänt på 26 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

1. Beskriv övergripande (*men med belysande och konkreta exempel*) två eller tre rikens expansion (inklusive kolonisation) som skedde vid olika tidpunkter inom perioden **3 000 f.v.t. till 500 e.v.t.** Tillämpa olika perspektiv samt diskutera samhällspåverkan. Visa en tydlig kronologi. Grunda ditt svar i minst 2 olika geografiska områden.
2. Redogör för huvuddragen i den västeuropeiska utveckling som skedde mellan **900-talet och 1100-talet**. Lyft fram minst 3 områden som påverkades och förändrades under dessa århundraden. Varifrån kom impulserna? Vilka var de dominerande stormakterna? När och hur kom denna utveckling till Norden? Ange konkreta exempel från olika samhällsaspekter som t.ex. kungamakt, urbanisering, teknik, religion osv.

Korta frågor:

1. Vilka kännetecken hade de första civilisationerna?
2. Vilken sorts styrelseskick utvecklades i Egypten? Varför?
3. Vad är en "stadsstat"? I vilka områden och under vilka perioder fanns dessa? (Minst 2 exempel)

4. Hur utmärkte sig "de fem goda kejsarna" i det romerska imperiet? Redogör för minst två exempel av något de åstadkommit.

5. Vad är "Sidenvägen"?

6. Vad var och var befann sig Abbasidkalifatet? När hade det sin storhetstid?

7. Nämn och beskriv (kortfattat) två "civilisationer" söder om Sahara under medeltiden.

8. Vilka var de olika samhällsklasserna i Europa under medeltiden? När formaliserades denna samhällssyn?

9. Vad var Hansan och vilken betydelse hade den?

10. När och var inrättades det första nordiska ärkebiskopsdömet? Vilka följder fick detta?

BONUS (1 poäng)

Argumentera (kort) för varför din favorithärskare (perioden 5 000 f.v.t. – 1350 e.v.t.) förtjänar en plats i Historien. Om du inte har en favorit – argumentera för varför!

Omskrivning i historia, HIS A24, HIS A34, ÄHID 01 delkurs 2, HIS A03

2018-12-14

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten stadsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.

(2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1050. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för framväxten av civilisationer i Afrika fram till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för Englands historia från 1066 till ca 1350.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Deras kultur blomstrade på Kreta under bronsåldern, och de har efterlämnat imponerande palatsruiner – men deras språk är okänt. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. akkader
- 2. minoer

(6) Under denna konflikt kämpade Athen och Sparta om herraväldet över stora delar av den grekiska världen. Sparta segrade men lyckades inte behålla hegemonin särskilt länge. Vad kallar vi konflikten? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Peloponnesiska kriget
- X. Attiska kriget
- 2. Lakoniska kriget

(7) Vad kallar vi de slavsoldater som satte en stark prägel på det militära livet i islamiska riken på medeltiden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. osmaner
- X. samanider
- 2. mamluker

(8) Vilket folk dominerade nuvarande Spanien och Portugal på 500- och 600-talen e.Kr.? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(9) Staden tycks ha grundats i början av 1250-talet av Birger jarl, och den blev snabbt Sveriges folkrikaste ort. Vilken stad? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Uppsala
- X. Linköping
- 2. Stockholm

Skrivning i historia, HIS A24, HIS A34, ÄHID 01 delkurs 2, HIS A03

2018-11-02

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor.

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för utvecklingen av de öst- och sydasiatiska kulturkretsarna under perioden från 200-talet f.Kr. till 1200-talet e.Kr. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka politiska och kulturella komplex och civilisationer uppstod och gick under? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Observera särskilt skillnaderna mellan de båda kulturkretsarna. Den östasiatiska politiska kulturen utvecklades i en helt annan riktning än den sydasiatiska. Varför?

(2) Mellan 900-talet och 1100-talet upplevde Västeuropa en genomgripande utveckling, som påverkade allt från jordbruk, stadsliv och demografi till andlighet och storspolitik. Redogör för huvuddragen i denna inledande fas av högmedeltida expansion. Varifrån kom impulserna? Vilka politiska och kulturella stormakter dominerade epoken? När nåddes Norden av utvecklingen? Ta gärna exempel från flera olika samhällsaspekter, t.ex. urbanisering, teknik, arkitektur, kungamakt, helgonkult, etc.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för utvecklingen av riken och imperier i Mesopotamien och Iran från ca 3000 f.Kr. till 500 f.Kr. Lägg tonvikten vid folk och politiska system, inte ekonomi och kultur.

(4) Redogör översiktligt för Sveriges politiska historia från ca 1000 till ca 1300.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Sumerer, akkader, babylonier, israeliter och många andra främreorientalska kulturfolk berättade alla historier om en stor katastrof i det förflutna. Vilken typ av katastrof? Välj mellan följande alternativ:

- 1. en jordbävning
- X. en översvämning
- 2. en pestepidemi

(6) De var ofta arbetslösa, levde i romersk slum, njöt av gratis brödutdelning och såg gärna våldsamma skådespel på arenorna. Vad brukar vi kalla denna antika samhällsklass? Välj mellan följande alternativ:

- 1. nuragher
- X. hopliter
- 2. proletärer

(7) Deras huvudstad hette Angkor, och de dominerade Sydöstasiens fastland på 1000-, 1100- och 1200-talen. Vilket folk avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. khmerer
- X. chamer
- 2. moner

(8) Från 1066 till 1400-talet hade de engelska kungarna inte engelska som förstaspråk utan ett annat. Vilket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. tyska
- X. franska
- 2. spanska

(9) De grep makten över det islamiska kalifatet i mitten av 600-talet och var kalifer i omkring ett sekel. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. umayyader
- X. abbasider
- 2. seljuquer

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs 2

2018-08-21

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 400 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 600 och ca 1100. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för Sydöstasiens politiska och allmänskulturella utveckling från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för vikingatidens historia. Vilka historiska element har vi sammanfattat med beteckningen vikingatid? Vilken betydelse har epoken haft?

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De levde i Irak under bronsåldern, byggde upp flera imperier och hade en lagstiftare vid namn Hammurabi. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. elamiter
- 2. babylonier

(6) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

- 1. ostrakisering
- X. exkommunikation
- 2. haruspicer

(7) De var muslimer, härskade från Damaskus och var en jordklotets mäktigaste familjer under decennierna kring år 700. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. abbasider
- X. fatimider
- 2. umayyader

(8) Karl Martell, Pippin den lille, Karl den store och Ludvig den fromme. Vilken familj tänker vi på? Välj mellan följande alternativ:

- 1. agilolfingerna
- X. ottonerna
- 2. karolingerna

(9) I vilken stad residerade den mäktigaste ärkebiskopen i det medeltida Norden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Lund
- X. Uppsala
- 2. Nidaros

Omskrivning i historia, delkurs 2

2018-05-03

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara **rättstavade**. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten stadsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldigt förändrades kulturellt och religiöst.

(2) Redogör för Västeuropas historia 700–1300 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.) och basnäringar. När sker uppgångar och nedgångar? Känner vi till orsaker? Vilka blev de sociala konsekvenserna av utvecklingen? Hur skilde sig utvecklingen i Norden från utvecklingen på kontinenten? Observera: i detta svar är den strikt politiska utvecklingen (kungar, krig, etc.) *inte* av central betydelse. Koncentrera er på de stora sociala och ekonomiska linjerna.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den östasiatiska kulturkretsens politiska och allmänskulturella utveckling från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet.

(4) Redogör översiktligt för Frankrikes historia från ca 900 till ca 1300.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De levde i Mindre Asien under bronsåldern, krigade mot egyptierna, var pionjärer inom järnhanteringen och talade ett indoeuropeiskt språk. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. akkader
- 2. kumaner

(6) Under denna konflikt kämpade Athen och Sparta om herraväldet över stora delar av den grekiska världen. Sparta segrade men lyckades inte behålla hegemonin särskilt länge. Vad kallar vi konflikten? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Peloponnesiska kriget
- X. Attiska kriget
- 2. Lakoniska kriget

(7) Vad kallades Muhammeds efterträdare som politiska och religiösa ledare? Välj mellan följande alternativ:

- 1. sultaner
- X. kalifer
- 2. emirer

(8) Vilket folk dominerade nuvarande Italien på 600- och 700-talen e.Kr.? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(9) Vilken titel hade den svenske riksbyggaren Birger Magnusson (d. 1266)? Välj mellan följande alternativ:

- 1. kung
- X. jarl
- 2. lagman

Skrivning i historia, delkurs 2

2018-03-19

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör översiktligt för den grekiska världens historia från minoisk tid till hellenismen. Fokusera i lika hög grad på kulturella, ekonomiska och sociala utvecklingslinjer som på politiska. Vilka kulturkomplex uppstod och gick under? Vilka faktorer påverkade utvecklingen? Vilka källor har vi till de historiska förloppen? I vilken mån har arkeologi och historia korsbefruktat varandra i forskningen?

(2) Sverige, Danmark och Norge utvecklades från 900-talet till 1200-talet som tre riken med en kultur som starkt influerades av västeuropeiska politiska strukturer och idétraditioner. Redogör översiktligt för hur de tre rikena växte fram – när det skedde, varifrån inspirationen kom och varför gränserna för de politiska systemen kom att gå där de gick. Observera att frågan inte bara gäller politik i strikt bemärkelse ("kungar och krig") utan också religion, ekonomi, demografi och kultur vid bemärkelse.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den sydasiatiska kulturkretsens politiska och allmänskulturella utveckling från tiden kring Kristi födelse till 1300-talet. Lägg särskild tonvikt vid Indiska oceanens roll som förbindande länk.

(4) Redogör översiktligt för Tysklands historia från ca 900 till ca 1300.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) De uppfann kilskriften, levde i stadsstater, uppförde tempelpyramider som kallas ziqqurat och berättade historier om en stor översvämning. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hettiter
- X. sumerer
- 2. fenicier

(6) Den romerska kejsarna Diocletianus och Konstantin byggde upp ett politiskt system, som vi känner under en speciell term. Vilken? Välj mellan följande alternativ:

- 1. dominatet
- X. principatet
- 2. duumviratet

(7) Ett av Afrikas största kulturkomplex växte fram längs östkusten, med kiswahili som dominerande språk. Vilken religion präglade kulturen? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hinduism
- X. kristendom
- 2. islam

(8) Ett av få årtal som brukar räknas som obligatoriskt i listor över vad som är att betrakta som allmänbildning är 1066, då Vilhelm Erövraren segrade vid Hastings och erövrade England. Varifrån kom Vilhelm? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Normandie
- X. Anjou
- 2. Bretagne

(9) Yap, Nan Madol, Pohnpei, Lelu, Kosrae och Sau Deleurdynastin. Vilken kulturkrets? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Andinska kulturkretsen
- X. Mikronesien
- 2. Östasien

Omskrivning i historia, delkurs 2
HIS A24, HIS A26, HIS A34, ÄHI D01, HIS A03

2017-11-23

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling i Nordafrika och Västasien från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – storlek, politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. Jämför särskilt utvecklingen i Athen och Sparta och förklara skillnaderna mellan de båda staterna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system?

Korta frågor:

(3) Redogör för huvuddragen i Afrikas historia från tiden kring Kristi födelse till ca 1300. Var skapades högkulturer? Vilka politiska system utvecklades?

(4) Redogör översiktligt för Frankrikes historia från 900-talet till 1300-talet.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Hannibal, Hasdrubal, puniska krig, sjöfart, fenicisk kultur. Vilken stad avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Karthago
- X. Marseille
- 2. Alexandria

(6) Detta politiska system infördes av kejsar Augustus och präglade det romerska riket under flera sekler. Vad brukar vi kalla det? Välj mellan följande alternativ:

- 1. oligarkin
- X. dominatet
- 2. principatet

(7) Den härskade mellan 200-talet f.Kr. och 200-talet e.Kr. och räknas som en av Kinas största kejsarliga dynastier. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Han
- X. Tang
- 2. Song

(8) En av de viktigaste tidigmedeltida uppfinningarna var bogträet. Till vad använde man det? Välj mellan följande alternativ:

- 1. till att spänna hästen för plogen
- X. till att bygga vattenkvarnar
- 2. till att navigera

(9) När integrerades Finland i det svenska riket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. 900-talet
- X. 1200-talet
- 2. 1300-talet

Skrivning i historia, delkurs 2
HIS A24, HIS A26, HIS A34, ÄHI D01, HIS A03

2017-10-27

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för det romerska rikets framväxt från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Fokusera särskilt på hur riket styrdes, hur transformationen från en liten statsstat till ett geografiskt omfattande imperium genomfördes. Vilka svårigheter uppstod, och hur hanterades de? Ge exempel på kriser, misslyckanden och politiska vägval. Var också uppmärksam på hur det växandet väldet förändrades kulturellt och religiöst.

(2) Kina och Indien framhålls idag gärna som varandras motpoler politiskt, kulturellt, ekonomiskt och religiöst. Hur var det under forntiden och medeltiden? Jämför de båda huvudländerna i de öst- och sydasiatiska kulturkretsarna och redogör för huvuddragen i respektive lands samhällsutveckling från 500-talet f.Kr. till 1200-talet e.Kr. Observera att frågan endast gäller Kina och Indien, inte övriga områden och länder i de båda regionerna.

Korta frågor:

(3) Hur blev Sverige ett rike? Redogör för utvecklingen från vikingatiden till omkring 1300, med tonvikt på de faktorer som var avgörande för att landskapen sammanfogades till en politisk enhet.

(4) Investiturstriden framhålls ofta som exempel på en typisk medeltida konflikt. Vad handlade den om? Ge fler exempel på samma konfliktscenario.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Det första kända imperiet i Mesopotamien skapades av en krigarkung vid namn Sargon. Under vilket namn känner vi riket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Elam
- X. Akkad
- 2. Mari

(6) Från och med den langobardiske kungen Agilulfs regeringstid började medeltidens västeuropeiska härskare kalla sig – vad? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Ers Majestät
- X. Trons försvarare
- 2. Kung av Guds nåde

(7) Ett av det tropiska Afrikas största kulturkomplex växte fram vid guldfyndigheter, som exporterades till Sofala och Kilwa vid den östafrikanska kusten. Än idag minner stora ruiner om verksamheten. I vilket nutida land ligger den största ruinstaden? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Zimbabwe
- X. Uganda
- 2. Malawi

(8) Denna släkt byggde på 700-talet upp en kortlivad stormakt som omfattade stora delar av Väst-, Central- och Sydeuropa, med centrum i Aachen. Vad kallar vi härskarfamiljen? Välj mellan följande alternativ:

- 1. merovinger
- X. ottoner
- 2. karolinger

(9) Maya, zapoteker, mixteker, azteker och tolteker. Vilken kulturkrets? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Mesoamerika
- X. Andinska kulturkretsen
- 2. Polynesien